

Gymnázium Jana Keplera

obor vzdělání:

7941K41 Čtyřleté gymnázium pro absolventy ZŠ

Maturitní práce z informatiky

Sociální síť - Same

autor: Vít Paulík

vedoucí práce: Karel Jílek

Praha 2018

Prohlašuji, že jsem jediným autorem této maturitní práce a všechny citace, použitá literatura a další zdroje jsou v práci uvedené.

Tímto dle zákona 121/2000 Sb. (tzv. Autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů uděluji bezúplatně škole Gymnázium Jana Keplera, Praha 6, Parléřova 2 oprávnění k výkonu práva na rozmnožování díla (§ 13) a práva na sdělování díla veřejnosti (§ 18) na dobu časově neomezenou a bez omezení územního rozsahu

Anotace:

Maturitní práce má podobu sociální sítě s názvem "Same". Jedná se o webovou aplikaci, na které se mohou vyjadřovat registrovaní uživatelé pomocí textových a obrázkových příspěvků, které se vkládají na jejich vlastní stránku. Uživatelé se také mohou navzájem sledovat, čímž se nové příspěvky sledovaných sledujícím zobrazí na "news feedu" a na příspěvky reagovat pomocí tzv. "same" (cítím se stejně).

Abstract:

The graduation project is a social network called "Same". It's a web application, where users can express themselves using text and image posts, which are posted to their own user page. Users can also follow each other, and watch posts of their followed users on the "news feed", and react to posts with "same" (meaning "I feel same").

Obsah:

Instalace	4
Úvod	5
Hlavní část	6
Instalace	6
Funkce a design	6
Technologie	15
Databáze	16
Frontend	18
Backend	20
Komunikace mezi serverem a frontendem	21
Závěr	22
Zdroje	23
Technologie	23
Využitý kód	23

Instalace

1. Naklonování repozitáře z githubu:

<https://github.com/fadexmusic/sa.me>

2. Instalace NodeJS

<https://nodejs.org/en/>

3. Instalace Angular

<https://angular.io/guide/quickstart>

4. Instalace MongoDB

<https://www.mongodb.com/download-center?jmp=nav#community>

5. instalace modulů frontendu (ve složce same-fe)

```
PS C:\dev\web_dev\sa.me\same-fe> npm install
```

6. instalace modulů backendu

```
PS C:\dev\web_dev\sa.me\same-be> npm install
```

7. Spuštění databáze (mongod.exe v místě instalace)

Program Files > MongoDB > Server > 3.4 > bin					Search bin	
Name	Date modified	Type	Size			
bsondump.exe	25.10.17 6:55 PM	Application	7,231 KB			
libeay32.dll	19.12.16 6:30 PM	Application extens...	1,954 KB			
mongo.exe	25.10.17 7:08 PM	Application	11,051 KB			
mongod.exe	25.10.17 7:12 PM	Application	26,537 KB			
mongod.pdb	25.10.17 7:12 PM	VisualStudio.pdb....	250,460 KB			
mongodump.exe	25.10.17 6:57 PM	Application	9,295 KB			
mongoexport.exe	25.10.17 6:56 PM	Application	7,489 KB			

8. spuštění frontendu (ve složce same-fe)

```
PS C:\dev\web_dev\sa.me\same-fe> ng serve
```

9. spuštění backandu (ve složce same-be)

```
PS C:\dev\web_dev\sa.me\same-be> node index.js
```

Úvod

Rozhodl jsem se, že jako svůj maturitní projekt vytvořím sociální síť, jejíž koncept jsem už měl v hlavě nějakou dobu. Nápad je založen na podobných existujících sociálních sítích - například si bere hodně inspirace z instagramu a jeho jednoduchosti. Každý uživatel má svou vlastní stránku, kam může přidávat textové a obrázkové příspěvky. Ostatní uživatelé mohou sledovat stránky jednotlivých uživatelů, čímž se jim nové příspěvky všech sledovaných uživatelů zobrazí na “news feedu”. Projekt by se také dal přirovnat k Twitteru, ale je Same je o něco jednodušší, což ubírá na náročnosti pro uživatele, v čemž vidím výhodu. Hlavní myšlenka je založená na reakcích na příspěvky. Místo klasického “liku” uživatel reaguje pomocí “same”, kterým dává najevo, že se cítí stejně/smýšlí stejně jako to vyjádřil

autor v příspěvku. V dnešní době jsou všude po internetu populární právě různé obrázky/texty, se kterými se člověk může ztotožnit, a přesně na tom je stránka postavena. Autor může sledovat, kolik lidí se ztotožňuje s jeho názory, problémy, vtipy atd.. Jako úkol jsem tedy před sebou měl vypracovat sociální síť a to od front-endu, po back-end.

V první řadě jsem tedy měl nejdříve promyslet všechny funkce, na základě kterých jsem vybral všechny technologie, dále udělat design, následně vytvořit design a schémata databáze a komunikaci se serverem a frontendem, a na konec vše převést do kódu.

Hlavní část

Funkce a design

Nejdříve jsem si musel definovat funkce, které od sociální sítě chci a jak je zpracuji. Rozhodl jsem se udělat minimální design, který uživatele zaměřuje na obsah.

První skupina funkcí je určitá práce s uživatelskými účty. Uživatel pro registraci účtu vyplní formulář, do kterého vyplní základní informace.

same

search

log in

Register

username

email

avatar url

password

confirm password

register

[log in](#)

© 2017 Vitek Paulik

Všechny formuláře v aplikaci jsou reaktivní a upozorňují uživatele na jakékoliv chyby (email/uživatelské jméno je zabrané, políčko je povinné, hesla se neshodují atd.)

Register

username taken

invalid email

confirm password required

[log in](#)

Když se uživatel registruje, přijde mu email, který registraci potvrzuje.

Dále je přístupný přihlašovací formulář.

same

search

log in

Log in

username

password

log in

[forgot password?](#) [register](#)

© 2017 Vitek Paulík

Když uživatel zapomene heslo, může zadat svůj email a přijde mu nové vygenerované heslo.

Reset Password

your email

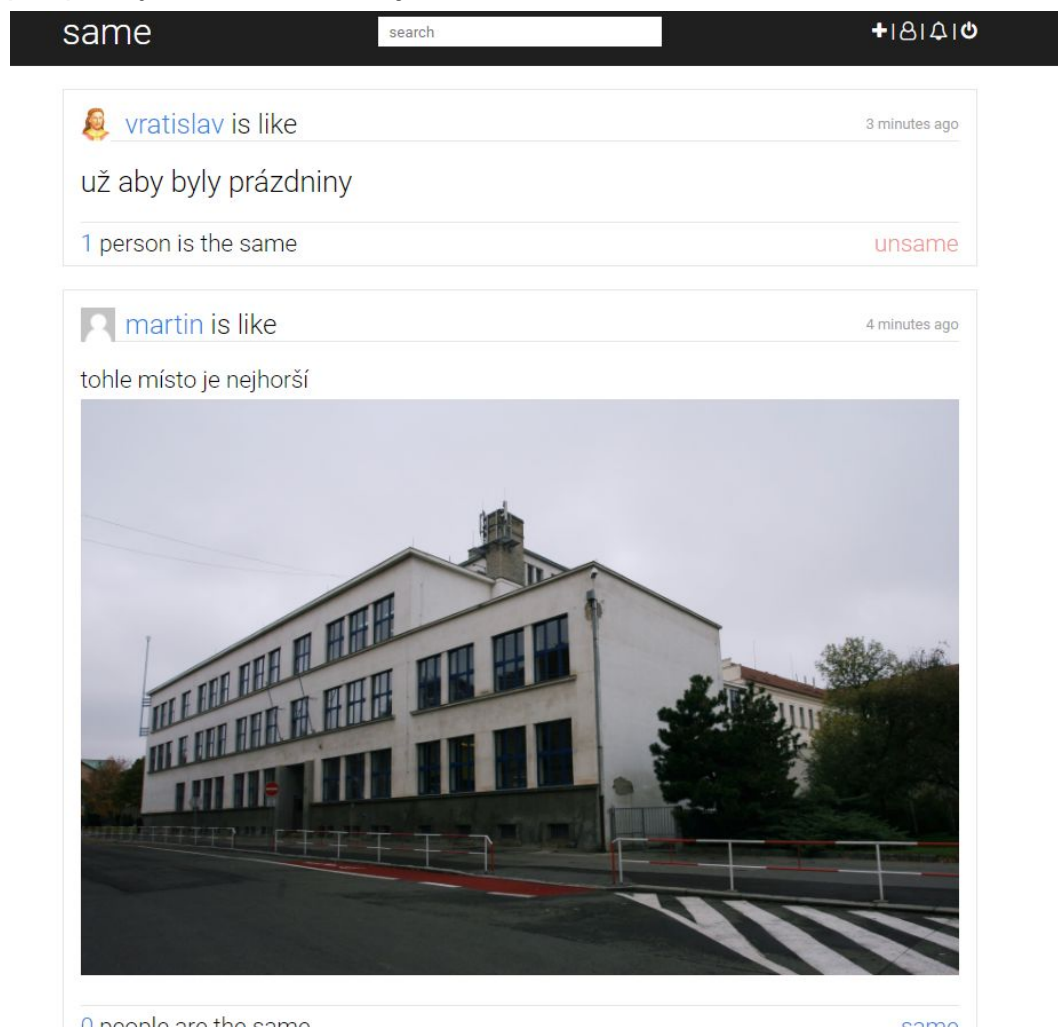
reset password

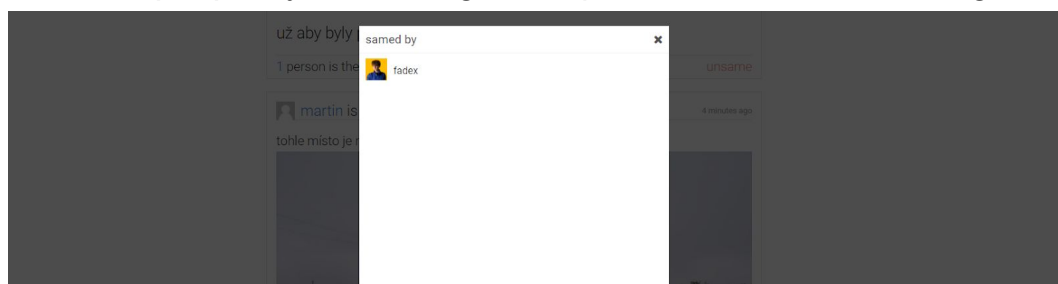
sa.me.socialnetwork komu: mně ↕

Your password has been reset to **8ld5SBdK**, please log in and change your password.

Po přihlášení se uživateli zobrazí “news feed”, kde vidí příspěvky lidí, které sleduje.

Na příspěvky může reagovat a prohlížet si kdo na ně reagoval.

Uživatel si může vyhledávat mezi existujícími uživateli.

Na stránce uživatele si může prohlížet příspěvky uživatele, kdo uživatele sleduje, koho sleduje.

martin / 1 samer / 0 saming

jsem smutný

following

 martin is like

8 minutes ago

tohle místo je nejhorší

0 people are the same

same

 martin is like

11 minutes ago

Nesnáším politiku

Když uživatel zobrazuje svůj účet, má možnost ho upravovat pomocí formuláře (měnit informace, heslo, smazat účet). Všechny změny musí být potvrzeny stávajícím heslem.

same

search

+ | 8 | 0 | 0

Edit profile

fadex

vitekpaulik@gmail.com

bio

https://i1.sndcdn.com/avatars-000369519662-mjl5x6-t500x500

type your password to confirm

edit

Edit password

new password

confirm new password

type your old password to confirm

edit password

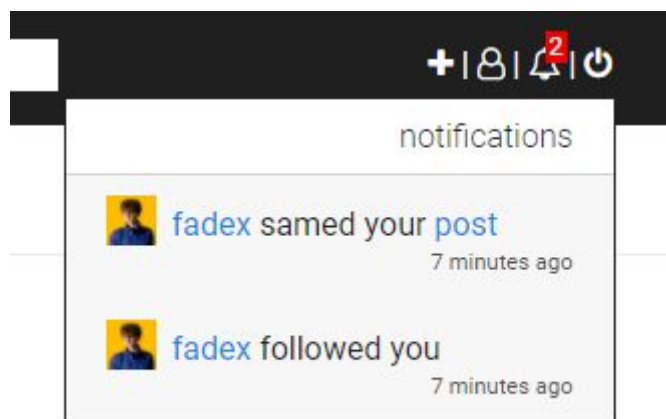
Delete account

type your password to confirm

delete account

Přihlášenému uživateli se zobrazuje v pravém horním rohu menu, ve kterém může navigovat na svou stránku, zobrazit notifikace, odhlásit se a přidat nový příspěvek.

notifikace

přidávání příspěvku.

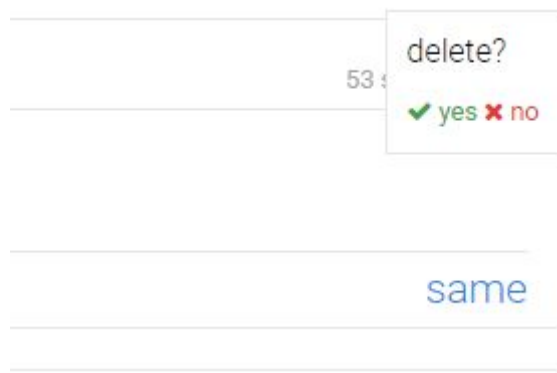
Add new post

text image

dnes se cítím fakt skvěle

post

Uživatel také může mazat své příspěvky.

Všechny akce na stránce mají také vizuální odezvu - když uživatel přidá příspěvek, přihlásí se, tak se v pravém dolním rohu zobrazí

popup.

Technologie

Jelikož se jedná o sociální síť, výběr použitých technologií byl založen na tom, že forma aplikace je webová.

Vzhledem k tomu, že se ve frontendu pohybuji velice dobře, tak jsem měl v technologii jasno. Použil jsem systém vytvoření pro one-page aplikace *Angular 5*. Tuto technologii jsem zvolil, protože je vyvynuta pro dynamické webové aplikace, reaktivní formuláře a velmi dobře se v ní implementuje právě komunikace se serverem.

Další na řadě byl výběr systému, který zařídí komunikaci mezi frontendem a serverem a zvolil jsem klasický REST API, který je založený na jednorázových http requestech GET, POST, PUT, DELETE. Tento systém je vhodný, jelikož na stránce nejsou žádné “kontinuální” requesty, ke kterým bych použil například websockets a navíc velmi dobře funguje s *Angular*.

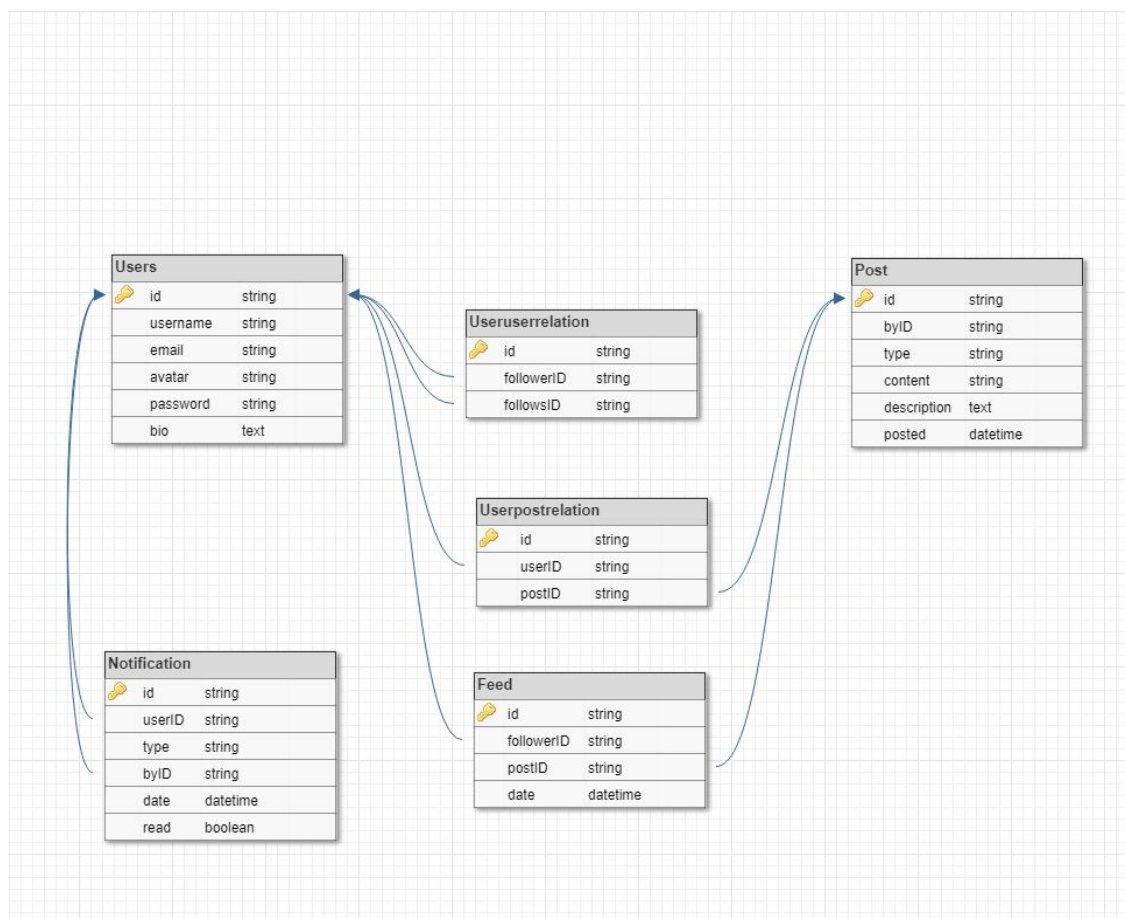
Vzhledem k tomu, že jsem na back-endu nikdy moc nepracoval, zvolil jsem pro něj front endu blízký node js, v kombinaci s express js, které jsou založeny na frontendovém jazyku Javascriptu. Express je navíc vytvořený právě pro REST API, které jsem zvolil pro komunikaci mezi serverem a frontendem. Dále jsem ze serverových technologií v podobě pluginů do node js použil *nodemailer*, který zařizuje posílání emailů, *bcrypt*, který je využit pro enkryptování hesel a následné přihlašování. Následuje JWT, využitý pro generování json web tokenů, pomocí kterých zařizuji bezpečnou komunikaci mezi přihlášeným uživatelem a serverem. Dále cors, který řeší problém s cross-origin hlavičkami a v neposlední řadě async, který zjednodušuje asynchronní programování v nodu.

Jako poslední jsem musel zvolit databázovou technologii a rozhodl jsem se pro MongoDB, které je opět přívětivé pro lidi, co nemají takovou zkušenost s backendovým programováním. K pracování s MongoDB jsem ještě použil nodový plugin mongoose, který zjednodušuje organizaci dokumentů v databázi, pomocí schémat (které známe například z SQL).

Když jsem měl mezi technologiemi tak nějak jasno, mohl jsem se vrhnout na design databáze.

Databáze

Design databáze nebyl nijak náročný a nakonec jsem potřeboval 6 tabulek.

První tabulka “Users” v sobě uchovává informace o uživateli.

Každý uživatel má unikátní identifikační číslo, uživatelské jméno, email, profilový obrázek, heslo a bio (krátký text, který uživatel může o sobě napsat).

Hned vedle uživatele je tabulka `Useruserrelation`, která propojuje dvě uživatelské řádky. Dříví v sobě identifikační číslo sledujícího a sledovaného.

Další důležitá tabulka je tabulka `Post`, která v sobě drží informace o příspěvcích. Má opět unikátní identifikační číslo, typ (který určuje, jestli se jedná o obrázek, nebo text), content (buďto odkaz na obrázek, nebo samotný text), description (popis, který může, nebo nemusí uživatel napsat k obrázku) a datum, kdy byl příspěvek přidán.

Další tabulka váže uživatele a příspěvek. Když uživatel vytvoří příspěvek, vytvoří se řádek v tabulce `Userpostrelation`, který nese identifikační číslo uživatele a příspěvku.

Dále je v databázi tabulka `Feed`, která v sobě drží identifikační číslo sledujícího, identifikační číslo příspěvku a datum vytvoření feedu. Tato tabulka je využita pro vytváření feedů z příspěvků sledovaných uživatelů pro sledující. U této tabulky jsem narazil na dilema, jak se vlastně samotný feed bude skládat. Zjistil jsem, že jsou dvě zažité metody - tzv. `push` a `pull`. Jde o to, kdy se má feed skládat. V metodě `push`, kterou jsem nakonec zvolil, se vytváří řádky do tabulky `Feed` pokaždé, když uživatel vytvoří příspěvek. Vytvoří se zvláštní řádek pro každého sledujícího uživatele. U metody `pull` se feed vytváří pokaždé, když ho sledující načte, tak, že se vytáhnou všechny řádky z tabulky `Userpostrelation` uživatelů, které sleduje, srovnají se podle data a následně se podle identifikačních čísel vezmou samotné příspěvky a vykreslí se na stránku. Metoda `pull` mi přišla mnohem náročnější jak na server, tak časově na generování stránky feedu, proto jsem se nakonec rozhodl pro metodu `push`, u které nevadí, že vytváření feed tabulek trvá déle, protože na ně nikdo přímo nečeká.

Poslední tabulka je tabulka `Notifications`, která je využita pro upozorňování uživatelů na určité akce (když je někdo začne sledovat, nebo jim dá `same` na příspěvek). Drží v sobě tedy identifikační číslo uživatele, pro kterého je určena, typ (jestli se jedná o sledování, nebo `same`), dále identifikační číslo uživatele, kterým byla vyvolána (sledujícím, nebo reagujícím), datum, kdy byla

vytvořena a boolean, který zobrazuje zda byla uživatelem zobrazena, nebo ne.

Frontend

Frontend je postavený na frameworku Angular 5. Vzhledem k tomu, že jde o systém postavený pro single-page aplikace, hlavní stavební buňkou je tzv router. Pokaždé, když kliknu na nějaký odkaz, router mě přesměruje na daný modul (login, feed, user..).

Samotný layout je napsaný v html.

```
1 <h2>log in</h2>
2 <form [formGroup]="loginForm" (ngSubmit)="login()" id="loginForm">
3   <input [ngClass]="{invalid: !valid.username.valid}" type="text" placeholder="username" [formControl]="loginForm.controls['username']">
4   <div class="invalid" *ngIf="!valid.username.valid">{{valid.username.message}}</div>
5   <input [ngClass]="{invalid: !valid.password.valid}" type="password" placeholder="password" [formControl]="loginForm.controls['password']">
6   <div class="invalid" *ngIf="!valid.password.valid">{{valid.password.message}}</div>
7   <button form="loginForm">log in</button>
8   <!-- <a [routerLink]="['/register']" id="switch">forgot password</a> -->
9   <a [routerLink]="['/register']" id="switch">register</a>
10  <a [routerLink]="['/reset']" id="switch" style="margin-right: 8px">forgot password? </a>
11 </form>
12
```

a jeho nastýlování pomocí SCSS.

```
1 $main-color: #f0f0f0;
2 $info-height: 50px;
3 $info-height-big: 80px;
4 #head {
5   border-bottom: 1px solid lighten($main, 70%);
6   width: 100%;
7   height: $info-height;
8 }
9
10 #user-info {
11   width: 100%;
12   height: $info-height;
13   position: relative;
14   div {
15     display: inline-block;
16     img {
17       width: $info-height;
18       height: $info-height;
19     }
20   }
21   #avatar {
22     height: $info-height;
23   }
24   #info {
25     height: $info-height;
26     line-height: $info-height;
27     vertical-align: top;
28     div {
29       display: inline-block;
30     }
31     #username {
32       margin-left: 8px;
33       display: inline-block;
34       color: $main;
35     }
36     #followers {
37       display: inline-block;
38       color: lighten($main, 30%);
39     }
40   }
41 }
```

Následné requesty jsou vytvořeny pomocí tzv. servisů, které v sobě drží jejich logiku a následné tážení se serveru.

příklad servisu na uživatelskou stránku.

```
1 import { Observable } from 'rxjs';
2 import { AuthHttp } from 'angular2-jwt/angular2-jwt';
3 import { serverAddress } from '../app.config';
4 import { Http, RequestOptions, Headers } from '@angular/http';
5 import { Injectable } from '@angular/core';
6
7 @Injectable()
8 export class UserService {
9
10   uri: string = "user/";
11   options: RequestOptions;
12
13   constructor(private http: Http, private ahttp: AuthHttp) {
14     let headers: Headers = new Headers();
15     headers.append('Content-Type', 'application/json');
16     this.options = new RequestOptions({ headers: headers });
17   }
18
19   getUser(name: string): Observable<any> {
20     return this.http.get(serverAddress + this.uri + name + '?by=name').map(res => res.json());
21   }
22   getUserById(id: string): Observable<any> {
23     return this.http.get(serverAddress + this.uri + id + '?by=id').map(res => res.json());
24   }
25   getPosts(id: string, offset: number, limit: number): Observable<any> {
26     return this.http.get(serverAddress + 'posts/' + id + '?offset=' + offset + '&limit=' + limit).map(res => res.json());
27   }
28   getPost(id: string): Observable<any> {
29     return this.http.get(serverAddress + 'post/' + id).map(res => res.json());
30   }
31   followerCount(id: string): Observable<any> {
32     return this.http.get(serverAddress + 'followers/' + id + '/count').map(res => res.text());
33   }
34   followingCount(id: string): Observable<any> {
35     return this.http.get(serverAddress + 'following/' + id + '/count').map(res => res.text());
36   }
37   changeFollow(id: string): Observable<any> {
38     return this.ahttp.put(serverAddress + 'follow/' + id, null, this.options);
39   }
40 }
```

Logika modulů se nepíše v čistém *Javascriptu*, ale v jeho vylepšené verzi *Typescriptu*.

ukázka modulu pro vytváření příspěvku

```
13 export class NewPostComponent implements OnInit {
14
15   type: string = "text";
16
17   textForm: FormGroup;
18   textValid = {
19     content: { valid: true, message: '' }
20   }
21
22   imageForm: FormGroup;
23   imageValid = {
24     content: { valid: true, message: '' },
25     description: { valid: true, message: '' }
26   };
27   constructor(private router: Router, private fb: FormBuilder, private ns: NewPostService, private nos: NotificationService) {
28     this.textForm = fb.group({
29       content: ['', Validators.required]
30     });
31     this.imageForm = fb.group({
32       content: ['', Validators.required],
33       description: ['']
34     });
35   }
36
37   ngOnInit() {
38     this.textForm.get('content').valueChanges.subscribe(value => {
39       if (value != '' || value != null) {
40         this.textValid.content.valid = true;
41         this.textValid.content.message = '';
42       }
43     });
44     this.imageForm.get('content').valueChanges.subscribe(value => {
```

Velmi dobře se mi pracovalo s formuláři, které má skvěle vyřešený Angular. Na políčka jdou přidávat tzv. Validatory, které můžou kontrolovat různé vstupy (je text moc dlouhý? je políčko vyplněno? je zadaný email správně?).

Ve frontendu jsem také použil pár externích modulů. AngularJWT na práci s json web tokeny na frontendu. Ng-click-outside na uživatelský vstup.

Backend

Backend má za úkol přijímat požadavky z frontendu a vytahovat data z databáze. Frontend se dotáže na nějaké informace, nebo iniciuje změnu. Backend vyhledá relevantní info v databázi a posílá chyby, nebo získané data, pomocí objektů.

získávání notifikací

```
990 /* NOTIFICATIONS */
991 app.route('/notifications')
992 .get((req, res) => {
993   if (req.headers.authorization) {
994     let auth = req.headers.authorization.split(' ');
995     if (auth[0] == "Bearer") {
996       let user = jwt.decode(auth[1], config.secret);
997       Notification.find({
998         userID: user.id
999       }).limit(parseInt(req.query.limit)).sort({
1000         date: -1
1001       }).lean().exec((err, notifications) => {
1002         if (err) console.log(err);
1003         if (notifications.length > 0) {
1004           async.map(notifications, (notification, callback) => {
1005             User.findById(notification.userID, (err, user) => {
1006               if (err) console.log(err);
1007               let n = notification;
1008               n.byUsername = user.username;
1009               n.byAvatar = user.avatar;
1010               callback(null, n);
1011             });
1012           }, (err, notifs) => {
1013             if (err) console.log(err);
1014             res.status(200).json(notifs);
1015           })
1016         } else {
1017           res.status(404).send('no notifs found');
1018         }
1019       })
1020     }
1021   }
1022 });
```

Backend je napsaný pomocí frameworku NodeJS, ve kterém je dostupných několik pluginů, které usnadňují práci (viz. technologie).

Komunikace mezi serverem a frontendem

Aby byla komunikace mezi přihlášeným uživatelem bezpečná, rozhodl jsem se využít tzv. json web tokenů. Pokaždé, když se uživatel přihlásí, na serveru se vygeneruje tento token a pošle se uživateli, kterému se uloží do lokální paměti. Pokaždé když udělá nějaký request spojený se změnou jeho účtu, pošle se i token, který se na serveru ověří a následně se provede akce.

Komunikace je udělána pomocí tzv. endpointů, což je adresa určité akce na kterou se uživatel táže. Například když chci získat seznam lidí co mě sleduje, udělám GET request na endpoint /follows/:id, kde id je uživatelské identifikační číslo.

Závěr

Tento projekt byl pro mě něco úplně nového a náročného. Vzhledem k tomu, že jsem do této doby nikdy s backendem nepracoval, naučil jsem se spoustu velice užitečných informací ohledně jeho logiky, práce s databází a komunikace mezi uživatelem a server. Tyto informace se do budoucna určitě budou hodit.

K práci jsem přistupoval velmi systematicky, což mi velmi pomohlo - projekt jsem si rozvrhnul, chronologicky jsem zpracoval všechny důležité části (design, databáze, technologie) a pak jsem projekt naprogramoval.

Dále jsem se naučil pracovat s verzovacím systémem GitHub, který je v dnešní době velmi důležitý a určitě se s ním setkám.

Všechny funkce, které jsem chtěl udělat a popsal na začátku, jsem splnil a výsledkem je funkční aplikace, kterou může používat spousta uživatelů.

Zdroje

Technologie

NodeJS: <https://nodejs.org/en/>

ExpressJS: <https://expressjs.com/>

bcrypt: <https://www.npmjs.com/package/bcrypt>

jwt-simple: <https://www.npmjs.com/package/jwt-simple>

cors: <https://www.npmjs.com/package/cors>

nodemailer: <https://nodemailer.com/about/>

async: <https://caolan.github.io/async/>

bodyParser: <https://www.npmjs.com/package/body-parser-json>

Angular 5: <https://angular.io/>

AngularJWT: <https://github.com/auth0/angular-jwt/>

ng-click-outside: <https://www.npmjs.com/package/ng-click-outside>

MongoDB: <https://www.mongodb.com/>

Mongoose: <http://mongoosejs.com/>

Využitý kód

generování náhodného stringu:

<https://stackoverflow.com/questions/1349404/generate-random-string-characters-in-javascript>